

O. I. Offersens store indflydelse I Aaby Kommune

Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Forening

28. februar 2022

Arne Rasmussen, Arne Sørensen og Preben Blæsild

O. I. Offersen 1882-1952

Sognerådsformand i Aabyhøj	1925-1952
Medlem af Aarhus Amtsråd	1922-1952
Medlem af Landstinget	1936-1950

O. I. Offersen

Vi vil her give lidt af forklaringen på, hvorfor en vej ved Åbyhøj stadion

og stenen i Parken

bærer O. I. Offersens navn.

Undervejs benytter vi blandt andet følgende *kilder*:

Aabyhøj Avis

Aarhus Amtstidende

Aarhus Stiftstidende
Demokraten
Horsens Folkeblad
Jyllands-Posten

Arkiv.dk
Aarhus Stadsarkiv
Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv

Mikael Hansen: "Rutebildrift i fire generationer - Strandgaards Rutebiler i 100 år"

Klavs Offersen

Offer Ingvard Offersen er født 7. april 1882 i Hadbjerg ved Hadsten

Dåbsattest	
for	
Familienavn:	Offersen
Fornavn:	Offer Ingvard
Fødeby, sogn, herred og amt:	Hadbjerg Sogn - Galtun Herred - Randers Amt -
Fødselsår og -dag:	1882 - 7. april -
Kirken, hvori barnet er døbt eller fremstillet efter hjemmedøb:	Hadbjerg.
Dåbsår og dåbsdag samt - hvis barnet er hjemmedøbt - år og dag for fremstillingen i kirken:	hjemmedøbt 1882 - 10. april - fremstillet 1882 - 28. maj -
Forældrenes stilling og fulde navne:	Husmand Lauris Peter Offersen og hustru Edil Kirstine Jensen.
Overensstemmelsen med ministerialbogen bevidnes.	
Givet og medgivet, den 13. februar 1952.	
Embedets segl:	P. Krohn.
Nr. 56 A. A/S Olaf O. Barfod & Co.s forlag. Dansk papir. Stofkl. III. Styrkekl. III.	Præstens navn.

Dåbsattest

Voksede op i små kår.

Hus magen til fødestedet i Hadbjerg

Officersen vil ikke følge i sin fars fodspor og kommer i lære som karetmager, bliver udlært i 1903. Går om aftenen på teknisk skole i Aarhus og møder Olga, som han bliver gift med i 1907. Fart på det unge par, der får datteren Ester 4½ måned efter brylluppet og bosætter sig i Randers. Familien flytter to år efter til Fynsgade 25 i Aarhus og Officersen får arbejde hos karetmager Jelling i Mejlgade. To år senere flytter familien til Aabyhøj på hjørnet af Haslevej og Trygsvej og etablerer karetmagerværksted. I 1910 får de fået sønnen Edvard.

Vielses-Attest.

Unghkarl. Haretnager Offer Ingvarb Offer.
ken og Pige Olga Arine Hansen
ere ægleviede 29 Oktober 1907 i Sct. Pauls Kirke,

hvilket attesteres i Overensstemmelse med Kirkens Vielses-Protokol.

Aarhus, den 26 Februar 1908

Paa Sognepræstens Vegne

H. C. Holm

Alterdegn.

Vielsesattest

Offersen er interesseret i politik og melder sig ind i Socialdemokratiet og allerede 2 år efter i 1913 bliver han formand for partiet i Aabyhøj og viser, at han er en ung og foretagsom mand, der satses på.

Socialdemokratiet i Aabyhøj er meget stærkt og fik allerede i 1910 en af landets første sognerådsformænd, Rasmus Carl Christian Jakobsen.

Offersen bliver i 1917 valgt til sognerådet.

Aabyhøj er - efter bygning af gas- og elværk i 1912-13 og anlæg af mange veje – gældsplaget og er under tilsyn af ministeriet og er i princippet et fallitbo.

Offersen viser en rigtig god økonomisk sans og er med i genopretningsarbejdet.

Sognerådsformand I. C. Sørensen bliver syg i 1918 og får et halvt års orlov. Midlertidig formand bliver C. I. Belter, som i 1922 bliver leder for de kommunale værker, hvilket styrker Offersens muligheder for at komme helt til tops i Socialdemokratiet i Aabyhøj.

Offersen med hustruen Olga og børnene
Edvard og Ester

Offersen som ung

Familien Offersen får i 1912 endnu en søn, som dør 1 år efter. I 1914 får de endnu en søn, Georg, men oplever så den store sorg, at Edvard dør 7 år gammel i 1917 og at datteren Ester dør i 1920 kort før sin 12-års fødselsdag. Georg er den eneste som opnår et voksent liv – til gengæld bliver han 87 år og dør i 2002.

Disse tragiske dødsfald sætter sig selvfølgelig i Offersen, som aldrig gik efter at blive populær, men han blev en hård og myndig, men også en retfærdig og respekteret politiker

Genvalgt til sognerådet i 1921 og vælges til amtsrådet i 1922.

Karetmagervirksomheden kører ikke for godt, da Offersen bruger det meste af sin tid i politik og han lukker den i 1922 og bliver professionel politiker.

Så kommer valget i 1925 og Offersen sætter sig for bordenden som sognerådsformand samtidig med at han er i amtsrådet og fra 1936 endvidere er i landstinget.

Hvad skete der for Offersen og hans samtidige i de dage?

Amtsråd 1922-28

L. R. Hansen, Chr. A. Olesen, J. Andersen, K. Enemærke, O. I. Offersen, M. P. Pedersen, Edv. Christensen, E. Byskov, I. Belter, S. A. Horndrup, N. C. Nielsen

Sogneråd 1925-29

Familiebilleder

Aabyvej 50 og 52 i 1926

Med barnebarnet Klavs

Til barnedåb ved barnebarn i 1944

På Himmelbjerget 1947

Parken

Officersen er meget involveret i tilblivelsen og opbygningen af Parken. De vigtigste tidspunkter er gengivet nedenfor.

1920: Tegning til ny idrætsplads. Før var der kolonihaver. Fodboldbanen kommer til at ligge Nord-Syd.

Throtts 1. hold ved klubhuset i Parken

1922: Der bliver anlagt 2 tennisbaner, og der bliver købt en brugt bygning inde fra havnen til klubhus.

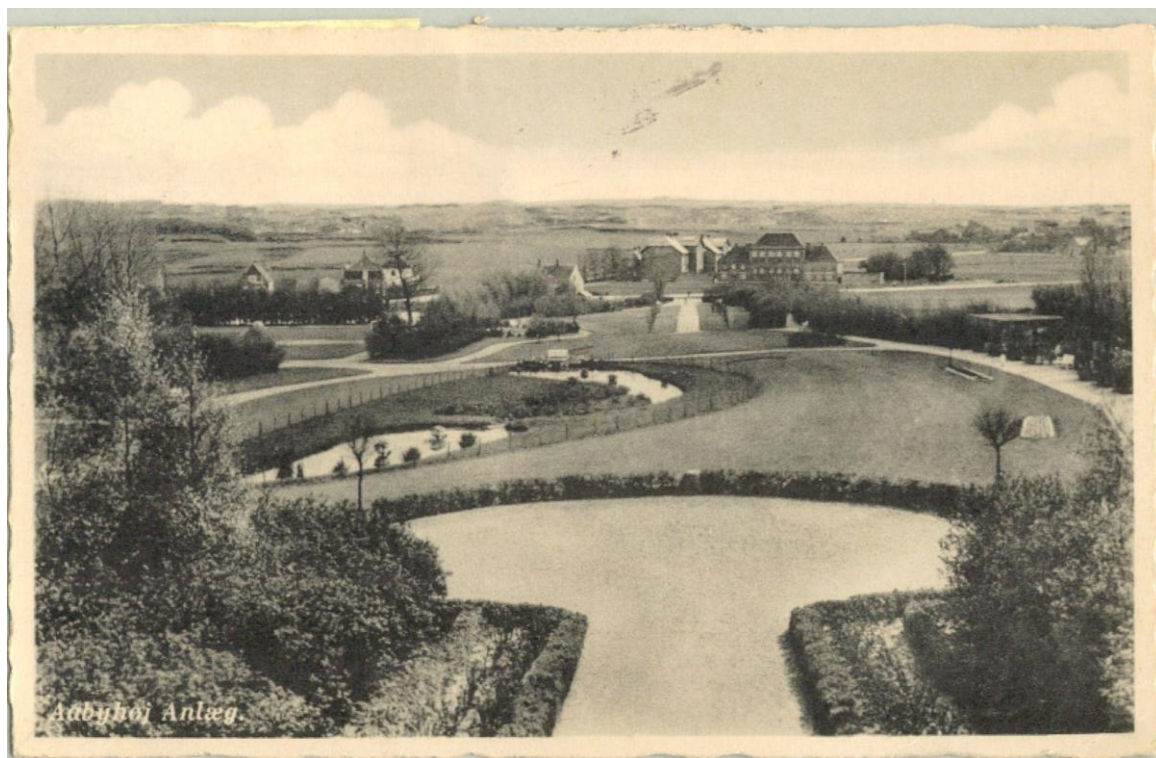
1927: Kommunen køber 24.000 m² jord af Aaby Bækgaard

27.01.1928: Officersen fremlægger og foreslår en plan over Parken udarbejdet af havekonsulent Gram

09.06.1929: Indvielse af Parken. Dette år har Thrott 10-års jubilæum som fodboldklub. 15 år efter får de et nyt Stadion ved skolen, og i denne forbindelse lover Officersen et nyt klubhus på Stadion. Det kommer 25 år efter

05.07.1933: Der er sportsuge hvert år. Officersen er dommer i en fodboldkamp mellem Tennisklubbens Old Boys og et hold af Throtts passive medlemmer.

09.09.1937: Sognerådet modtager klage fra beboerne på Ingemanns Vej, der mener, at duerne i det kommunale anlæg kurrer for meget

Parken 1931

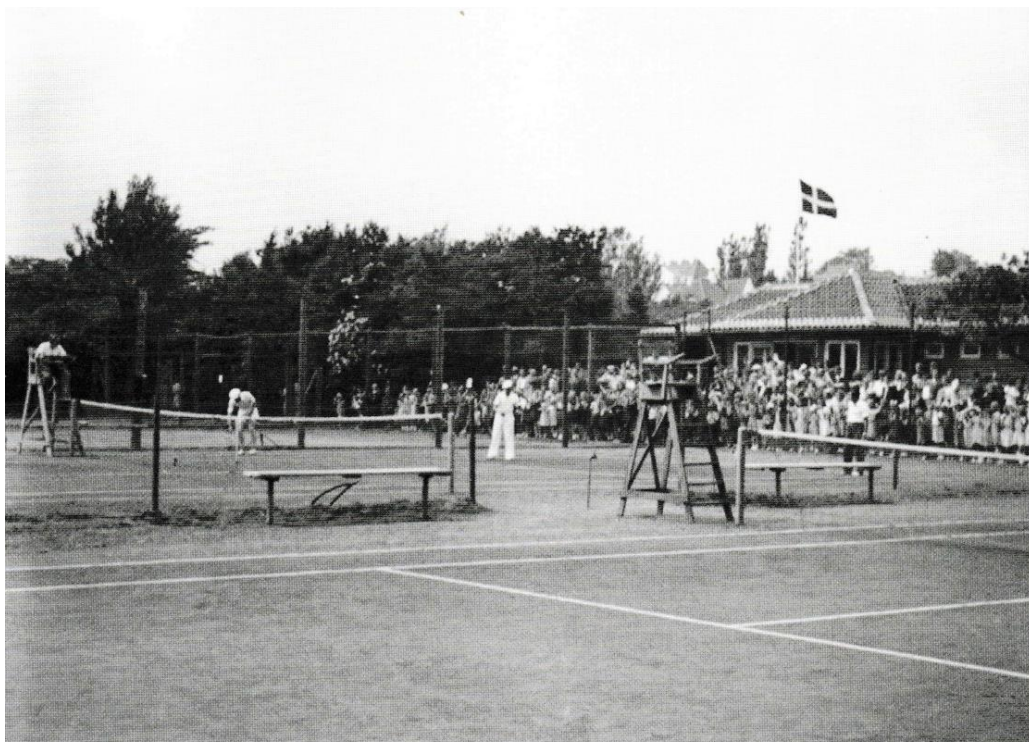

Kiosk i Parken 1933.

22.03.1938: Parkudvalget foreslår, at der bygges en nødtørftsanstalt i Parken og at der samtidig indrettes et klublokale til tennisklubben. Sognerådet kunne ikke følge indstillingen og bad om at omarbejde planen, så der også blev et lokale til fodboldspillerne i bygningen

Georg Offersen på Throtts 1. hold i Parken (nr. 2 fra højre bagest) ca. 1938

Klubhuset fra 1938 på billede fra 1940erne

26.03.1941: Aaby Sogneråd havde indsendt forslag til beskæftigelsescentralen om opførelse af et sportsstadion med svømmebassin ved Kr. Kolds Vej og Søren Frichs Vej. Prisen var 362.700. Fra beskæftigelsescentralen forelå der et afslag idet man syntes, at projektet var for stort for Kommunen. Det var specielt svømmestadionet, man var betænkelig ved og mente, at sportsmændene kunne træne på baner i Aarhus. Offersen benægtede dette, da det hænder, at den nuværende sportsplads ofte lejes ud til århusianske klubber, der har pladsmangel. Man enes om at fremsende et nyt forslag uden svømmestadion

13.08.1941: Omtale af folkestævne i Parken. Anledningen er 100 året for landsognes kommunale selvstyre. Offersen byder velkommen. August F. Schmidt taler om Aaby Sogns historie. Der var 2500 til folkestævnet

21.06.1943: Offersen åbner Aabyhøjs sportsuge for sidste gang i Parken

Der blev igennem årene afholdt mange folkemøder, som især under krigen samlede mange mennesker. Grundlovsmøder, Skt. Hans Bål. Aabyhøj Amatør Teater gennemførte mange friluftsfeststillinger især i 50erne

Luftfoto af Parken i ramme fra 1956

Det nye klubhus på stadion 1969

Rutebil/trambus – Strandgaard/Aarhus Sporveje?

Som det ses af nedenstående er Offersen meget involveret i spørgsmålet ovenfor.

Der var kørsel fra Aabyhøj til Aarhus med heste fra 1909, og kørsel med bus fra 1914. Hovedpunkterne i debatten om spørgsmålet ovenfor er gengivet i det følgende:

18.12.1930: Offersen udtaler, at mange af de klager som et specielt Rutebilsudvalg vedrørende de Strandgaards'ske rutebiler har modtaget, i det store hele savner baggrund.

Strandgaards rutebil ved domkirken 1927.

Strandgaards rutebil 1931.

Aarhus Sporveje indsatte i 1932 de første såkaldte trambusser bygget af Triangelfabrikken i Odense. Det firkantede buskarosseri var dominerende indtil 1959erne. (Foto Svend E. Ersgaard.)

11.05.1933: Offersen omtaler i sognerådet et møde han har haft med et udvalg fra Aarhus byråd, som ønsker at overtage rutebilkørslen Aarhus – Aabyhøj og nævner Aaby-udvalgets betingelser for at anbefale dette.

Trafikken i Aabyhøj i 1934

Så mange køretøjer passerede daglig
Silkeborgvej i Aabyhøj:

998 personbiler
166 rutebiler
720 vare- og lastbiler
97 motorcykler
59 hestevogne
3684 cykler
1076 fodgængere

(Kilde: Aaby Sogns historie, 1956)

30.03.1935: Offersen tilkendegiver utilfredshed med Sporvejenes planer.

23.07.1935: På et møde i Forsamlingsbygningen med 300 deltagere var der stemning for, at der bliver indført Trambuskørsel. Offersen nævnte en lang række punkter, som Aarhus Kommune nu kunne gå ind på. Rutebilejer Strandgård, som har kørt på ruten Brabrand – Aarhus indtil nu, var stærkt utilfreds med planerne trods tilbud om pension, indtil han blev 70 år og tilbud om at fortsætte ruten fra Tousvej til Brabrand.

Aarhus Sporveje havde ambitioner om yderligere ekspansion. I 1936 var det Aabyhøj-ruten, der stod for tur. I 1936 meldte Aarhus Kommune ud, at den ikke kunne anbefale en fornyelse af Strandgaards koncession, når den udløb 1. oktober 1936. Det kommunale selskab ønskede selv at drive en ny trambuslinje fra Aabyhøj til Banegårdspladsen.

Sognerådet i Aaby var imod. Sognerådsformand Offersen anbefalede overdragelsen til Aarhus Kommune. I et avisreferat fra maj 1936 udtalte han: "Jeg har aldrig sværmet for nærmere tilknytning til Aarhus, men i dette tilfælde er det klogt." Men Offersen kom i mindretal i sit Sogneråd, idet 3 ud af 5 medlemmer stemte imod. Én af dem var maskinarbejder Olsen. Han udtalte, "at man skal vogte sig for at række Aarhus en lillefinger, idet Aarhus aldrig har regnet Aaby for noget."

Det var Aarhus Amt, der skulle udstede tilladelsen, og der forelå to ansøgninger på ruten Aarhus – Aabyhøj, én fra Strandgaard og en fra Aarhus Sporveje. Til Aarhus Sporvejes ansøgning udtalte amtsrådet, at det kunne anbefale ansøgningen "for så vidt der opnås overenskomst med den nuværende koncessionshaver J. Strandgaard, Aabyhøj, medens Amtsrådet i modsat fald må fraråde andragendet."

23.05.1936: Rutebilejer Strandgaards koncession forlænges med fem år.

16.09.1936: Trambus-kørsels-sagen ikke afsluttet. Offersen tager skridt til en sidste forhandling mellem Sporvejsudvalget og repræsentanter for Aaby Kommune.

28.09.1936: Både trambusser og rutebiler til Aabyhøj. Konflikten er ikke løst. Strandgaard får ½år mere.

27.01.1937: Første sognerådsmøde i den nye administrationsbygning på Silkeborgvej. Offersen fortæller om en ny overenskomst, der nu er indgået mellem Aarhus Kommune, Aarhus Sporveje og rutebilejer Strandgaard.

01.04.1937 overtager Aarhus Sporveje kørslen mellem Aabyhøj og Banegården.

Indvielsen af linje 5 den 1. april 1937.

1949: Aabyhøj får 2 buslinjer. Linje 5 og 10.

AARHUS
STADSARKIV

Seren ved krydset Silkeborgvej-Haslevej i 1940.

AARHUS
STADSARKIV

Ny type bus i 1959.

Vejen til Viby

På et sognerådsmøde den 3. marts 1927 blev der fremsat ønske om en direkte trafikforbindelse mellem Aabyhøj og Viby. Offersen fik i sin egenskab som formand for sognerådets trafikudvalg arrangeret et møde med det tilsvarende udvalg i Viby. Stiften skriver den 11. maj 1927 om mødet:

Stiften skriver blandt andet, at de tilsammen 6000 indbyggere i de to kommuner i årevis har fundet det urimeligt at skulle tilbagelægge de ca. 10 km mellem de to byer via Aarhus, når den direkte afstand mellem det nordlige Viby og Gammel Aaby er mindre end 1.5 km. En anden årsag til mødet er, at en Ringgadebro sikkert lader vente på sig i adskillige år. Endelig er behovet for at få en direkte forbindelseslinje mellem Silkeborgvej og Skanderborgvej stort.

Der var ikke helt enighed om, hvor vejen skulle ligge, men linjen vist med sort på figuren blev anset for den mest sandsynlige. Vejstykket, der skal anlægges er på ca. 1300 meter fra Gjellerupvejen i Aaby til Viby nord, hvoraf de 800 meter ligger i Aaby Kommune og resten i Viby, som slipper billigst fra projektet. Offersen anslår, at vejarbejdet vil koste 100.000 kr. (~3564000 kr. i 2020). Det ventes at Amtet ville påtage sig udgifterne til broen, hvis kommunerne kunne enes om at betale vejen. Den 25. oktober 1931, ca. 4½ år efter mødet, omtales det i Stiften, at den 8 meter brede bro er færdig, og den nye vej tages i brug 17. september 1933.

Broen over Aarhus Aa og de første biler på vejen mellem Viby og Aaby.

Offersen erklærer officielt broen for åbnet den 29. oktober 1933 og nævner, at det mosedede terræn har bevirket en betydelig overskridelse af budgettet og at de samlede udgifter til vejen er 172269 kr. (~6784163 kr. 2020).

Sygehuse

Efter sit genvalg til Amtsrådet i midten af april 1928 bliver Offersen først i maj medlem af bestyrelsen for Amtssygehuset i Aarhus.

Amtssygehuset i Aarhus (kilde: <http://amtssygehusarkivet.dk>)

I 1928 var Amtssygehuset beliggende på Ingerslev Boulevard i bygninger fra 1907. Hovedbygningen ved indvielsen i 1907 ses nedenfor.

Sygehuset var blevet for lille, og i december 1928 rettede Amtssygehusets bestyrelse en henvendelse til Amtsrådet med ønske om at få tilladelse til at få arkitekt Axel Høeg-Hansen til at udarbejde planer for en udvidelse af Amtssygehuset eller opførelsen af et nyt sygehus på en anden beliggenhed. Når planerne var færdige, skulle Amtsrådet tage stilling til det videre forløb.

Axel Høeg-Hansen var byens førende arkitekt på det tidspunkt. Efter at have været tilsynsførende på en del bygninger i forbindelse med landsudstillingen i 1909, startede han sin egen tegnestue i 1909 og stod bag blandt andet Aarhus Stadion og Stadion Allé i 1920 og Regina-bygningen i 1921.

Offersen sidder i det udvalg, som Amtsrådet har nedsat vedrørende det nye Amtssygehus og som får forelagt Axel Høeg-Hansens planer. En udvidelse af det eksisterende Amtssygehus fra 184 til

284 sengepladser ville koste næsten 2 millioner kroner. Alternativt kunne et helt nyt amtssygehus bygges for 3 millioner kroner. Man havde desuden fået fine tilbud om gratis byggegrunde fra blandt andet sognerådet i Aaby og Aarhus byråd. Offersen er tilhænger af den alternative plan og amtsrådet takker ja til byrådets tilbud mod at de betaler ½ million for at overtage amtssygehuset på Ingerslev Boulevard. Nedenstående er fra Stiftstidende 8. januar 1930.

Amtet bygger Sygehus paa Aarhus Grund.

Udvalgene fra Amtsråd og Byråd naaede til Enighed i Gaar.

**Aarhus By overtager det gamle Sygehus og betaler Amtet
½ Mill. Kr. kontant.**

I Gaar fandt i Amtsrådssalen paa Ting- og Arresthuset det med saa stor Interesse imødesete Møde Sted mellem det af Aarhus Amtsråd nedsatte Udvalg: Stiftamtmand Hvidt og Amtsrådsmedlemmerne *Ths. Nielsen*, Grundfør, *Poul Porse*, Galtén, og *Offersen*, Aabyhøj, og Byråds Udvalg for Udvidelse og Bebyggelse: Borgmester *Jakob Jensen* og Byrådsmedlemmerne *H. P. Christensen*, *Perregaard*, *J. Chr. Møller* og *C. Holst-Knudsen*. Desuden deltog Amtsrådssekretær *Lyngby*, Byrådssekretær *Hj. Aae* og Ingeniør *Galtén* i Forhandlingerne.

Mødet blev aabnet af Stiftamtmand Hvidt, som gjorde Rede for Amtsrådets Ønsker, idet han fremhævede, at disse i Hovedtrækene var ufravigelige, hvorimod der kunde forhandles om Enkelt-heder.

Overenskomsten.

½ Mill. Kr. kontant til Amtet.

Der udviklede sig derpaa en tre Timer lang Diskussion, under hvilken man fra Byrådsudvalgets Side førte en Række Argumenter i Marken for en Lempelse af Amtsrådets Krav til Kommunen.

Skitsen viser Det nye Amtssygehus' Areal — den skraverede Firkant — i Terrænet mellem Silkeborg- og Viborg-Landevej.

Offersen sidder i en dommerkomite, der skal vurdere 5 indkomne projekter indsendt til arkitektkonkurrencen om det nye Amtssygehus.

En trefløjet Bygning med Plads til 300 Patienter — Byggesummen bliver 3 Millioner Kroner.

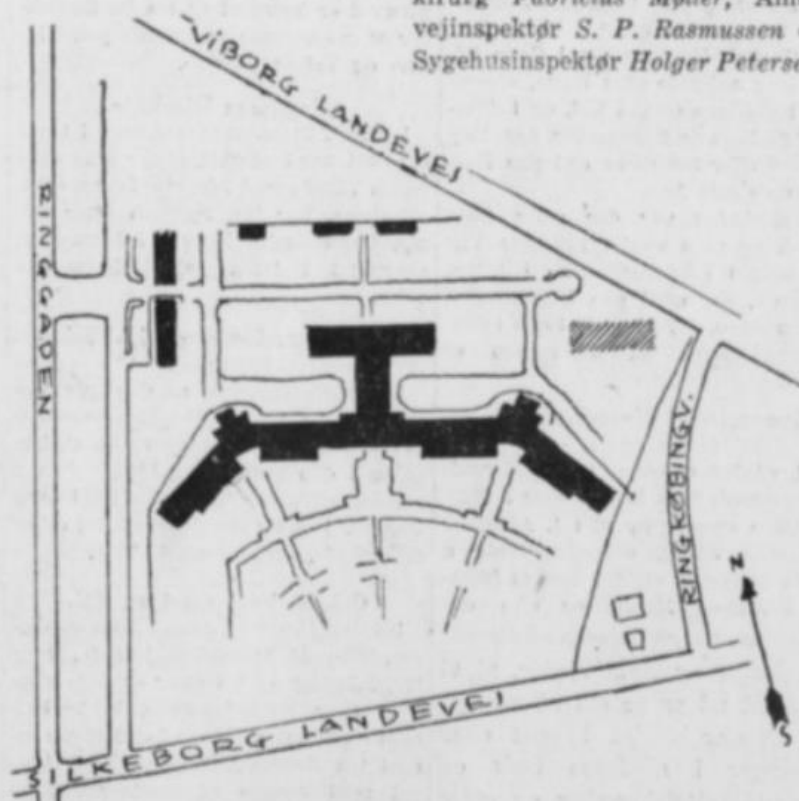
Den af Aarhus Amtsråd nedsatte Komité til Bedømmelse af de fem Arkitektprojekter for det nye Amtssygehus holdt i Gaar Eftermiddag Møde paa Amtskontoret i Skanderborg.

Til Stede var Amtsrådets For-

mand, Stiftamtmand *Hvidt*, de tre Medlemmer af Sygehusudvalget *Thomas Nielsen*, *Poul Porse* og *Offersen*, Arkitekterne Professor *Iver Bendtsen*, *Helge Møller* og *Heinrich Hansen*, Overlæge, Dr. med. *Aa. Th. B. Jacobsen*, Overkirurg *Fabricius Møller*, Amtsvejinspektør *S. P. Rasmussen* og Sygehusinspektør *Holger Petersen*.

Det viste sig hurtigt, at der var Enstemmighed om at udpege et Projekt, mærket med et Anker, som Nr. 1, idet det baade i lægelig og bygningsteknisk Henseende løste Opgaven bedst. Da den ledsagende Konvolut blev åbnet, viste det sig, at dette Projekt skyldtes Arkitekt *Høegh-Hansen*, Aarhus.

I og for sig kommer det ikke overraskende, at det blev *Høegh-Hansen*, der gik sejrrig ud af denne Konkurrence. Ikke blot var det ham, som i sin Tid projekterede den senere forkastede Udvidelse af det gamle Amtssygehuskompleks, men da Planerne kom frem om i Stedet for denne Udvidelse at lægge et helt nyt Amtssygehus mellem Silkeborg- og Viborgvejen, gik han i Samarbejde med Sygehusudvalget i Gang med en skitse-mæssig Redegørelse for, hvordan et Hospitalskompleks kunde placeres paa det stærkt kuperede Terræn. Det vakte derfor ogsaa nogen Overraskelse, da Amtsrådet i Foraaret vedtog at udskrive en Arkitekt-Konkurrence, idet man var tilbøjelig til at mene, at Arkitekt *Høegh-Hansen* med den store Indsigt, han efterhaanden havde faaet i Sygehusproblemet, var blevet den foretrukne. At han nu efter Konkurrence er udpeget til at løse den store Opgave, er derfor i mere end

Skitsen viser det nye Amtssygehuskompleks, hvis Bygninger er trukket op i sort. Forneden ses Silkeborg Landevej, som Sygehuset faar Hovedfacade imod. Indkørslen til Hospitalet bliver, som det ses, fra Ringgaden, der ligger helt til venstre i Billedet. Foroven løber Viborgvejen, og til højre Forbindelsesvejen mellem de to Hovedlandeveje Ringkebingvej.

Vinderen blev, måske ikke så overraskende, Høeg-Hansen. Stiftstidende 1 november 1930.

Opførelse af Amtssygehuset. Billedet fra 1934 er fra hjørnet af Viborgvej og Ringgaden.

I 1935 står det nye sygehus færdigt, og den 3. juni overtog Aarhus Byråd grunden med det gamle amtssygehus og samme dag får Aarhus Amtsråd skøde på det nye Amtssygehus.

Mindetavle over de personer, der var involveret i byggeriet.

Den velkendte indgang til Amtssygehuset.

I 2004 fusionerer Aarhus Amtssygehus med Aarhus Kommunehospital under navnet Aarhus Sygehus, der i 2011 fusionerer med Skejby Sygehus under navnet Aarhus Universitetshospital (AUH).

I 2017 rømmes de gamle bygninger på Tage-Hansens gade og AUH samles i supersygehuset i Skejby.

Familien Offersen og sygehusvæsenet

Offersens store interesse for sygehusvæsenet går i arv til sønnen Georg, som efter en kontoruddannelse i FDB i en kort periode bliver ansat ved Aarhus Amtssygehus som administrativ leder, inden han i en alder af 28 år i 1942 ansættes i Korsør som landets yngste sygehusinspektør. I 1946 fik han en tilsvarende stilling ved Odder Sygehus, som han sad i 38 år indtil han trak sig tilbage som 70-årig. Han stod blandt andet bag opførelsen af et nyt sygehus i Odder til en værdi af 10 millioner kroner.

Sygehusinspektør Georg Offersen (til venstre) ved indvielsen af Amtssygehuset i Odder i 1957.

I en nekrolog hedder det blandt andet. "Han udtalte sig altid med stor stolthed om sygehuset, hvis udgifter han var over, som skulle regningerne betales af hans egen lomme. Han så sådan på det, at det var skatteborgernes penge, han var sat til at forvalte, og det krævede naturligvis den rette ånd og respekt".

Et andet sted hedder det: " Offersen var en mand af den lidt gammeldags og autoritære og lidt bøse type, men bag facaden var der et glimt i øjet, og i selskabelig sammenhæng var han et muntret og festligt menneske".

I begge tilfælde forekommer det, at æblet ikke falder lang fra stammen.

Også Offersens barnebarn Klavs var tilknyttet Odder sygehus som fuldmægtig i 29 år, indtil sygehuset blev nedlagt i 2002, hvorefter han til sin pension var i Skejby.

Et sidespring

Det gamle Amtssygehus på Ingerslev Boulevard omdannede Aarhus Kommune efter overtagelsen i 1935 til Skt. Annagades Skole.

Spiret på det gamle Amtssygehus

På Elværket Åbyhøjs hjemmeside står der under "Historie" står der:

2017

Elværket fik monteret sit karakteristiske spir – et arvestykke fra Skt. Annagade Skole, som blev revet ned i 2014. Spiret ligner Elværkets oprindelige, men er en anelse større.

Dette er ikke forkert, men som billedet ovenfor viser, stammer spiret oprindeligt fra det gamle Amtssygehus.

Kommunale værker

Offersen fremsætter den 18. november 1935 forslag om bygning af et nyt gasværk, da det gamle fra 1912 er blevet for lille. Prisen er 225.000 kr. og værket kan indvies i efteråret 1936. Den 22. november 1935 vedtages forslaget. Offersen modtager kritik for at have omtalt det nye værk, inden det bliver vedtaget i sognerådet. Han afviser kritikken.

Før 1936

Indvielsen af gasværk i 1912.

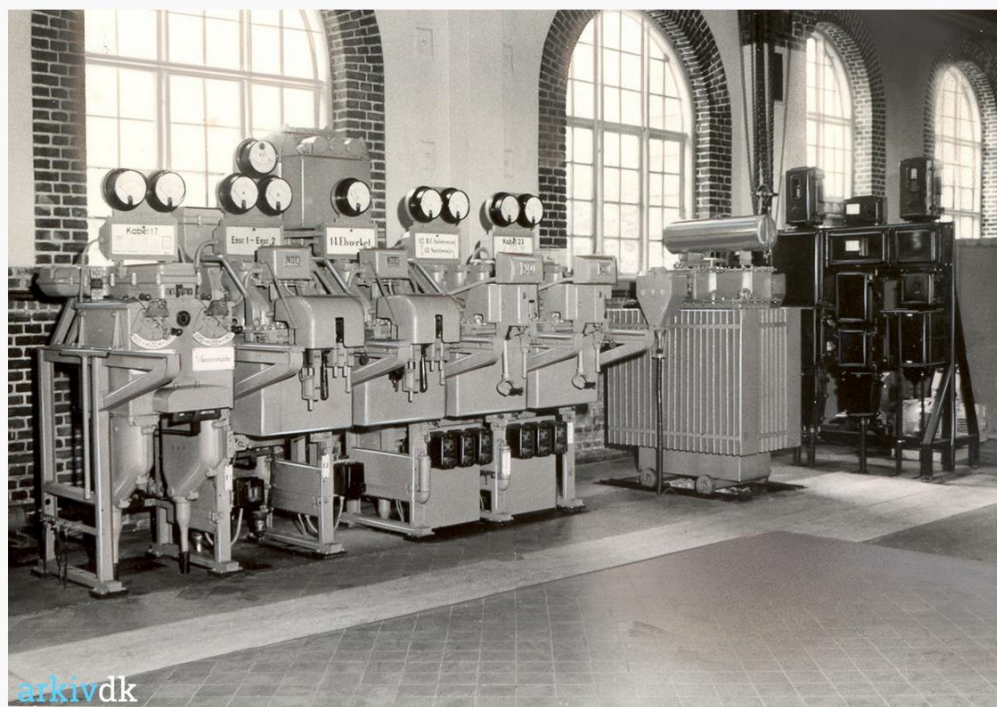
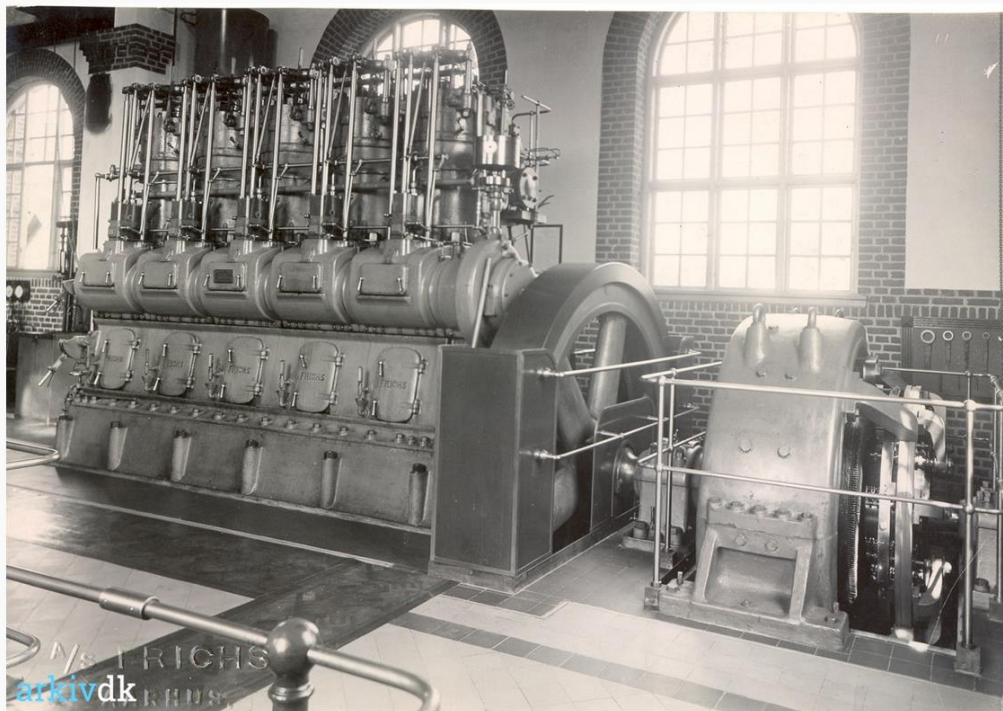
Gasværket i 1912 set fra nordøst.

Gasværk og elværk i 1913.

Elværket set fra vest i 1913.

Interiører fra Elværket med maskiner fremstillet på Frichs fabrikker. 1920.

Billedet ovenfor viser dele af gas- og elværket i 1925. Det mest bemærkelsesværdige ved billedet er imidlertid de to tennisbaner, der ses i forgrunden af billedet, hvilket antyder, at det var her Aabyhøj Tennis Klub holdt til i sine første år.

Efter 1936

Den 21. juli 1936 er der rejsegilde på det ny gasværk, der forventes at tages i brug omkring den 1. oktober. Kapaciteten på det nye værk er 3200 kubikmeter gas i døgnet mod tidligere 1600 kubikmeter. Værket kan eventuelt udvides til 5000 kubikmeter.

Øverst: Det nye gasværk under opførsel. Nederst: Værkset set fra Silkeborgvej. 1936.

Det nye gasværk og interiør herfra. 1936.

4. maj 1937 anskaffes en kugleformet gasbeholder og den 15. juni vedtager sognerådet, at den skal anbringes der, hvor sportsforeningerne nu har omklædningspavillon. Foreningerne bliver lovet tilskud til en ny omklædningspavillon.

Den runde gasbeholder fotograferet 15. oktober 1937.

Gasværket i 1943.

Fra værkerne 50-års jubilæum i 1963.

Fra indvielsen af Aaby nye vandværk ved Holmstrupgård. Prisen for det nye vandværk var 1.7 million kr., som blev taget fra Værkernes reservefond.

Afvikling af værkerne

I forbindelse med kommunesammenlægningen i 1970 bliver Aaby kommunale værker en del af Aarhus kommunale værker. Både gasværket og elværket på Thorsvej bliver i de følgende år taget ud af produktion, står tomme og forfalder. Niels Løgager Nielsen har taget de følgende 2 billeder af forfaldet.

Værkerne på Thorsvej 2009

Kultur- og medborgerhuset Elværket

Det gamle Elværk renoveres og tages i brug som Kultur- og medborgerhus i 2016.

Elværket 2022.

Aabyhøj Kirke

Menighedsrådet havde allerede i 1924 erhvervet grunden og året efter begyndte man at anlægge en ny kirkegård på grunden og afsætte plads til en kommende kirke. Under ledelse af pastor H. O. Hansen gik man i gang med at lave planer for bygningen af en ny kirke og indsamle penge hertil. I 1937 havde man et beløb på 21.000 kr. Menighedsrådet nedsatte nu "Komiteen for den nye Kirke i Aabyhøj", hvori blandt andre sognerådsformand O. I. Offersen og kommuneingeniør M. P. Petersen sad. Så gik det stærkt med indsamlingen af penge. Kirken var oprindeligt budgetteret til 300.000 kr., men krigen med mangel på materialer og store prisstigninger forhøjede udgifterne til 465.000 kr. (~ ca. 10.100.000 i 2020). Stat og kommune stod for 250.000, mens de resterende 215.000 stammede fra private.

Den 6. juli 1942 overværede 300 mennesker grundstensnedlæggelsen ved biskop Skat Hoffmeyer, pastor H. O. Hansen og sognerådsformand O. I. Offersen.

Udgravning af Aabyhøj Kirke den 22. april 1942.

Fra opførelsen af Aabyhøj Kirke den 27. september 1942.

Aabyhøj Kirke kort tid efter rejsegildet den 22. oktober 1942, hvor pastor H. O. Hansen takker Offersen for hans store arbejde med at fremskynde sagen.

Fra byggeriet af Aabyhøj Kirke den 27. november 1943.

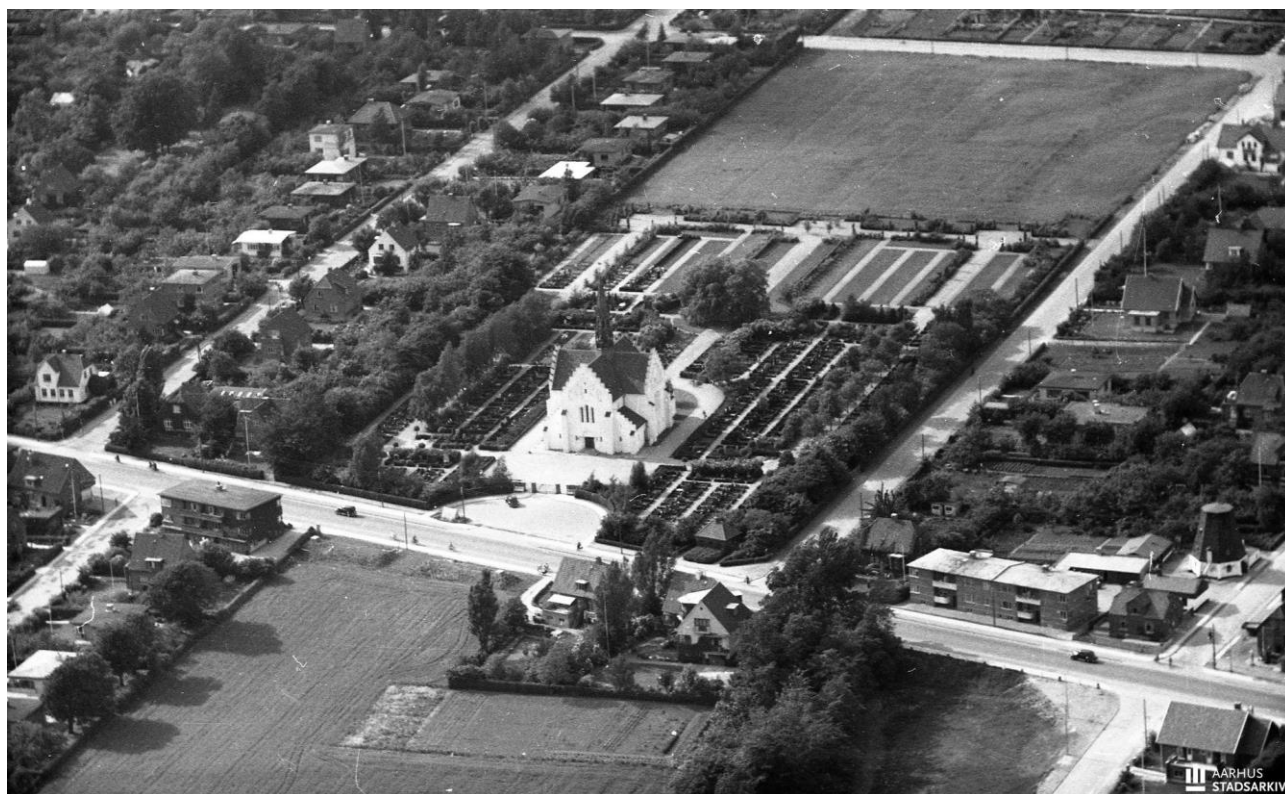

Fra byggeriet af Aabyhøj Kirke 27. januar 1944.

Kirkens klokker ringede første gang om morgenen den 5. maj 1945 for at markere befrielsen. Den 25. november samme år blev kirken indviet ved en festgudstjeneste.

Fra indvielsen af Aabyhøj Kirke den 25. november 1945.

Aabyhøj Kirke i 1950'erne.

Aaby Skole

Til sognerådsvalget den 3. marts 1921 er Offersen opstillet som nummer 1 på den social-demokratiske liste. Han bliver selvfølgelig valgt, og ved uddeling af poster i det nye sogneråd i april 1921 kommer Offersen blandt andet til at sidde i både skoleudvalget og skolekommissionen. Foruden de mere traditionelle opgaver som ansættelse af lærere, godkendelse af fordeling af elever på klasser og fastlæggelse af skemaer, var der to større ting på dagsordenen de følgende år.

Den 30. januar 1936 anbefaler Offersen efter drøftelse i Skolekommissionen, at skolen går over til Mellem-skoleordningen. Anbefalingen følges, og herefter er der mellem- og realskole på Aaby Skole indtil en ny skolelov i 1958.

Desuden var der et par større udvidelser af skolen i Offersens tid.

Aaby Skole er bygget i flere etaper ifølge "Åby og Åbyhøj – fra landsby til forstad". Ved indvielsen i 1909 bestod skolen af den nuværende A-bygning's nederste etage med fire klasseværelser og en forhal og C-bygningen med gymnastiksal, sognerådsløkkale og bolig til skolens pedel. Desuden var der en villa til skolens førstelærer og lærerinde. I 1914 kom B-bygningen til med to etager med otte klasseværelser og badeværelse og sløjdløkkale i kælderen. Under 1. verdenskrig gav A-bygningen plads til husvilde for at afhjælpe den store bolignød.

Aaby Skole i 1914 set fra vest mod øst.

Aaby skole 1924 set fra vejen fra Aaby.

I 1931 er Offersen med til at vedtage endnu en udvidelse af skolen. A-bygningen fik tilføjet en etage med fire klasseværelser og et lærerværelse og herover lokaler til skolekøkken og håndgerning. Desuden fik C-bygningen en ekstra etage, så piger og drenge fik hver sin etage med gymnastiksal og omklædnings- og bedefaciliteter.

Der kom stadig flere børn i Aaby og Aabyhøj og i 1939 vedtog sognerådet at der skulle opføres en ny fløj til skolen, D-bygningen. På grund af krigen kom arbejdet dog først i gang i 1942.

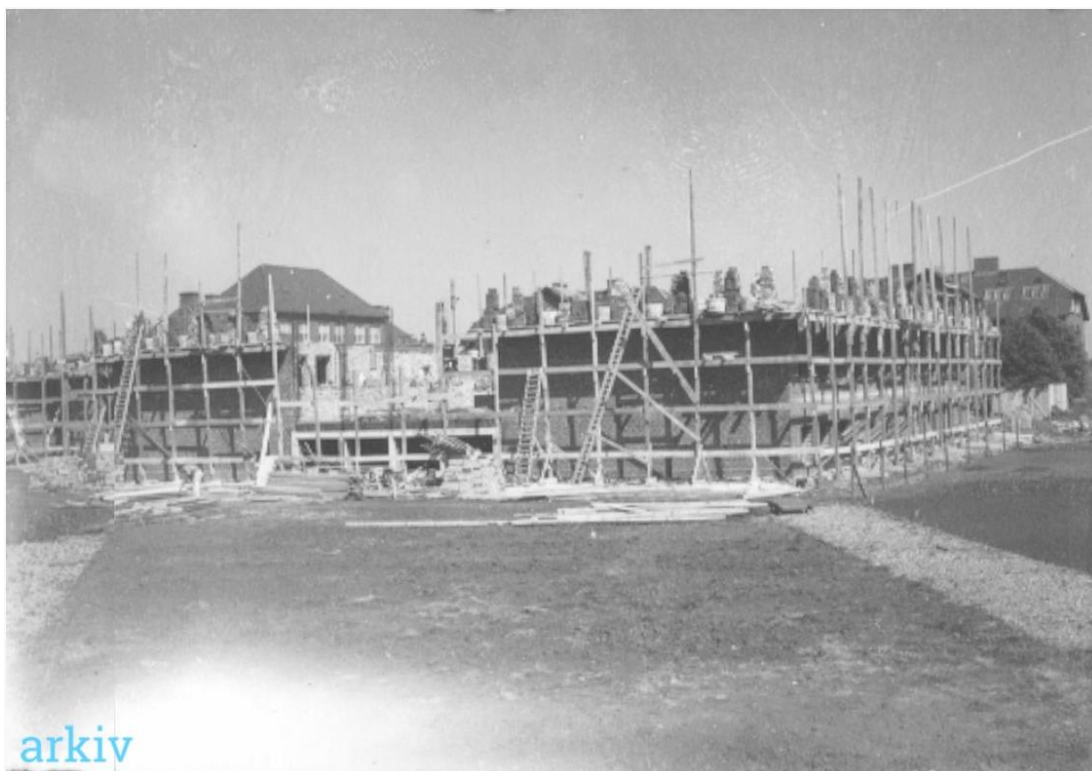
B- og C- bygningen i 1942.

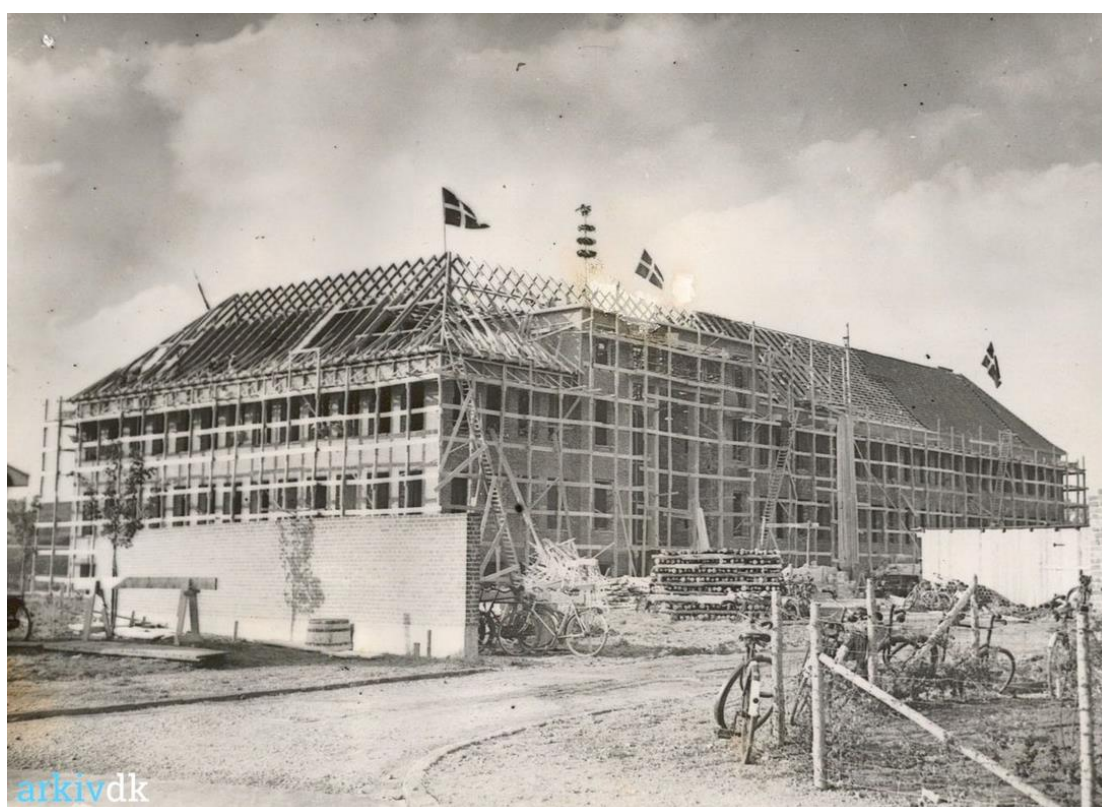
Støbningen af kulkælderen til D-bygningen i 1942 ligger stille på grund af mangel på cement.

Ved udgravningen af D-skolen i 1942 støder man på denne store sten.

D-bygningen under opførelse i 1943.

Rejsegilde på D-bygningen den 29. december 1943.

Inden D-bygningen er færdig, beslaglægger tyskerne skolen i december 1944. En del af soldaterne forlader skolen igen den 29. december. D-bygningen, som endnu ikke var færdigafleveret, får man frigivet fra nytår 1945 og 8. januar starter undervisningen i D-bygningen.

Tyskerne beslaglægger Aaby Skole i december 1944.

Hele foråret 1945 undervises der dog efter nødschemaer og en del af undervisningen bliver afholdt i biblioteket på Thorsvej og i Engparkens selskabslokaler. I maj forsvinder soldaterne, men der kommer flygtninge i stedet. Den 23. oktober råder skolen igen over alle lokalerne, men først den 1. april 1946 er skolegangen helt normal igen.

D-bygningen står færdig.

Aaby Skole i 1950-erne.

Administrationsbygning mm.

Da Offersen bliver valgt ind i sognerådet, ligger administrationsbygningen på Thorsvej 6

Nummer	B436
Type	Billeder
Beskrivelse	Administrationsbygningen Thorsvej 6 under ombygning.
Bemærkning	Historik: 1916-1937 Administrationsbygning 1928-1937 Bibliotek i tagetagen 1937-1971 Bibliotek i hele bygningen 1974- Ungdommens hus
Årstal	1916
Dateringsnote	Udateret. ca. 1916

Nedenstående er et billede fra 1936 af en model for en administrationsbygning på Silkeborgvej.

Den 27. januar 1937 holdes det første sognerådsmøde i administrationsbygningen på Silkeborgvej, som nedenfor ses på et billede fra 1956.

Thorsvej 6

Fra indvielsen af ungdomshuset på Thorsvej 6 i 1974.

Thorsvej 6 benyttes nu af spejderne. Foto fra 2018.

Private regnskaber

Det var ikke bare kommunes økonomi, Offersen havde styr på, men også hans egen, hvilket fremgår af nedenstående regnskaber fra året 1937.

Indtægt 1 Jan 1937 til 31 Decbr. 1937,

Honorar Sognerådsmndr.	3000,00
" Landstingsmndr.	2910,00
" Brugsforeningsmndr.	520,00
" Vårstingsmndr.	1550,00
<u>Dermed</u>	<u>750,00</u>
	8,730,00
% Skatter	579,00
	8,151,00
% Forsikring	89,00
	8,062,00
Egendomsindtækt	157,00
<u>Skattepligtig Indkomst</u>	<u>7,905,00</u>
Betydning d. 16 Januar 1938	
O. F. Offersen	

Aktiver		Passiver	
1 Januar 1938,			
Balmvej 50, Eigendomsdel	8,000,00	Balmvej 50, Privatdel	4996,00
Hædervej 32 "	14,000,00	Hædervej 32 "	10,800,00
H. M. Andersen, Obligation	1,600,00	Privat Salt	420,00
A. Nielsen "	4,700,00		15,716,00
Brattingaards Forening "	1,500,00		
Bankkonto	10,300,00		
Privat	150,00		
1/2 Bil	500,00		
<u>40,750,00</u>		Skattepl. Formue	<u>25,034,00</u>
			40,750,00

Indtægter og status for året 1937. For at få den nutidige værdi af honorarerne som sognerådsformand og landstingsmedlem skal tallene ganges med 35.

Holger Junge

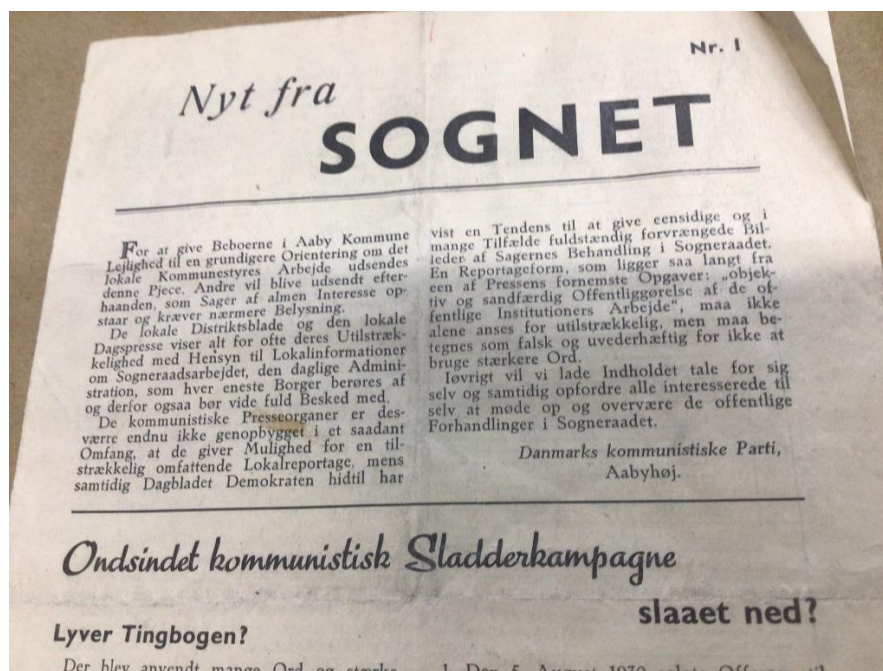
En af Offersens mest uforsonlige politiske modstandere var kommunisten Holger Junge, som blev valgt ind i sognerådet ved valget i 1946. Da Offersen skulle genvælges som sognerådsformand ved mødet den 31. marts 1947, udtaler Junge, at Offersen var diskvalificeret som kommunens leder, da han drev jordspekulation. I et senere møde rettede Junge på sit partis vegne beskyldninger mod Offersen for at have benyttet sin viden om kommunale planer til at drive privat grundspekulation. Ved mødet den 30.6 1946 uddybede Junge sit angreb. Følgende er fra Demokratens referat at mødet:

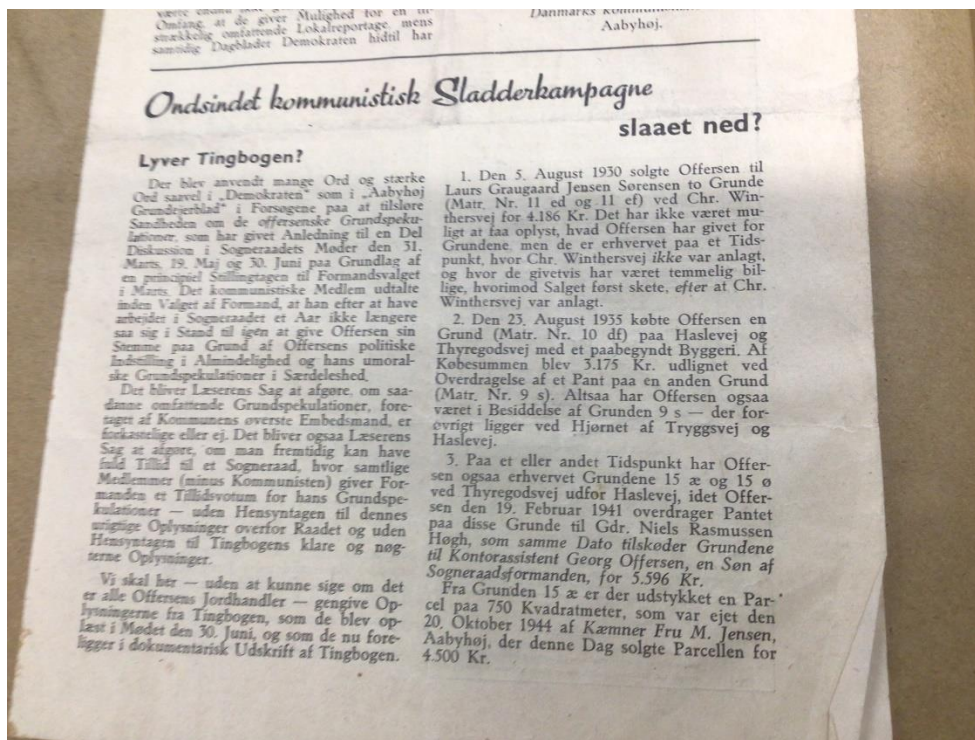
"Junge indledte egentligt sit angreb med et tilbagetog, idet han erklærede, at han ikke havde sagt, at Offersen drev jordspekulation, men at der var mulighed for det. Han nævnte derefter, hvilke grundsalg Offersen havde foretaget siden 1930 og hævdede, at Offersen havde gjort sig skyldig i fortielser overfor sognerådet og direkte løgn overfor offentligheden. Sluttelig inddrog han på usmagelig måde kæmneren og Georg Offersen i sagen, idet han udtalte, at der var mulighed for at de var stråmænd i Offersens grundsalg. Han oplæste en udtalelse, der misbilligede Offersens stilling i sagen."

Offersen forlader mødet, der fortsættes under ledelse af næstformanden Chr. Olesen. Ifølge Demokraten vedtages følgende udtalelse med samtlige borgerlige og socialdemokratiske stemmer:

"Idet rådet forkaster Hr. Junges misbilligelse af sognerådsformand Offersen, går rådet over til næste punkt på dagsordenen, idet man samtidig udtaler sin skarpeste misbilligelse til Hr. Junge for stadige forsøg på at misrekommandere formanden. Forsøg, som kun kan have personlige og politiske motiver."

Det kommunistiske parti var utilfreds med udfaldet og pressens dækning af sagen og udgiver pjesen vis nedenfor:

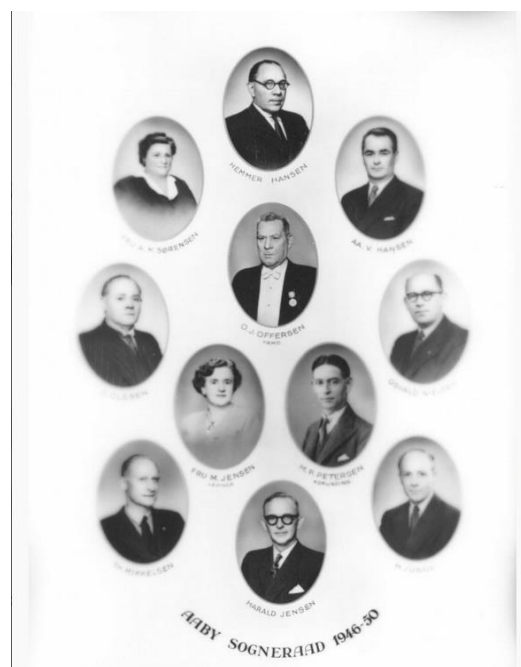
Junge sidder i sognerådet i perioden 1946-50 og i den tid fremsætter han mange ideer og forslag, som ikke vinder gehør hos de øvrige 8 medlemmer af sognerådet, 4 socialdemokrater og 4 borgerlige.

I et tillæg til sine Åbyhøjerindringer skriver Junge:

"I Åbyhøj sogneråd gav afstemningerne altid 8-1 uanset emnet eller sagen. Det havde i mange år været Offersens taktik at bejle de borgerlige og knægte sine egne på plads.

Holger Junge

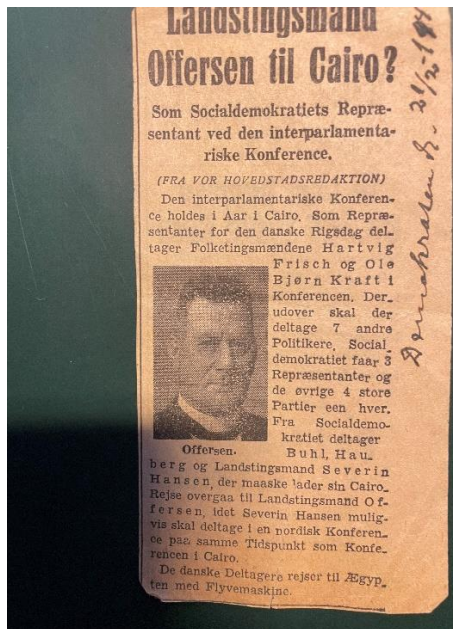

8-1 sognerådet 1946-50

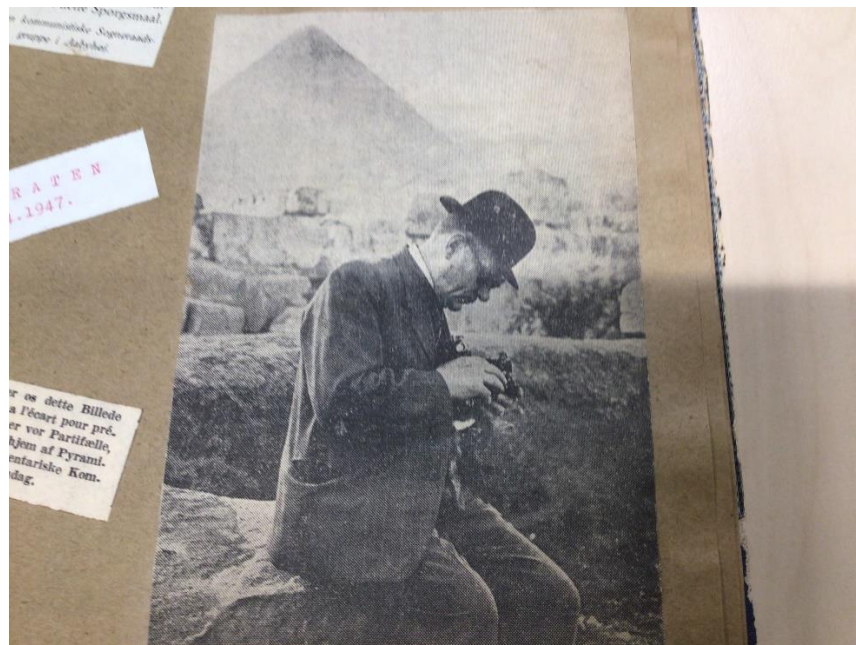
Offersen som ældre

Cairo

Portrættet af Offersen på foregående side blev brugt af Demokraten den 21. februar 1947, der skriver, at han deltager i et møde i Cairo. Til højre ses Offersen i Kastrup lufthavne ved hjemkomsten - for en gang skyld uden kravetøj med stiv flip.

Offersen gør fotografiapparatet klart ved Pyramiderne.

Afslutningen

Offersen var en økonomisk begavelse, og med ham som frontfører og indpisker for en dygtig stab fortsatte Aabyhøj sin fremgang og blev fra at være en overvåget kommune en af de mest velhavende kommuner i landet. Samtidig havde Aabyhøj den laveste pris på gas i Danmark og den laveste kommunale skatteprocent i Aarhus og forstæder – i 1950: Aaby 5,0% – Aarhus 8,8%.

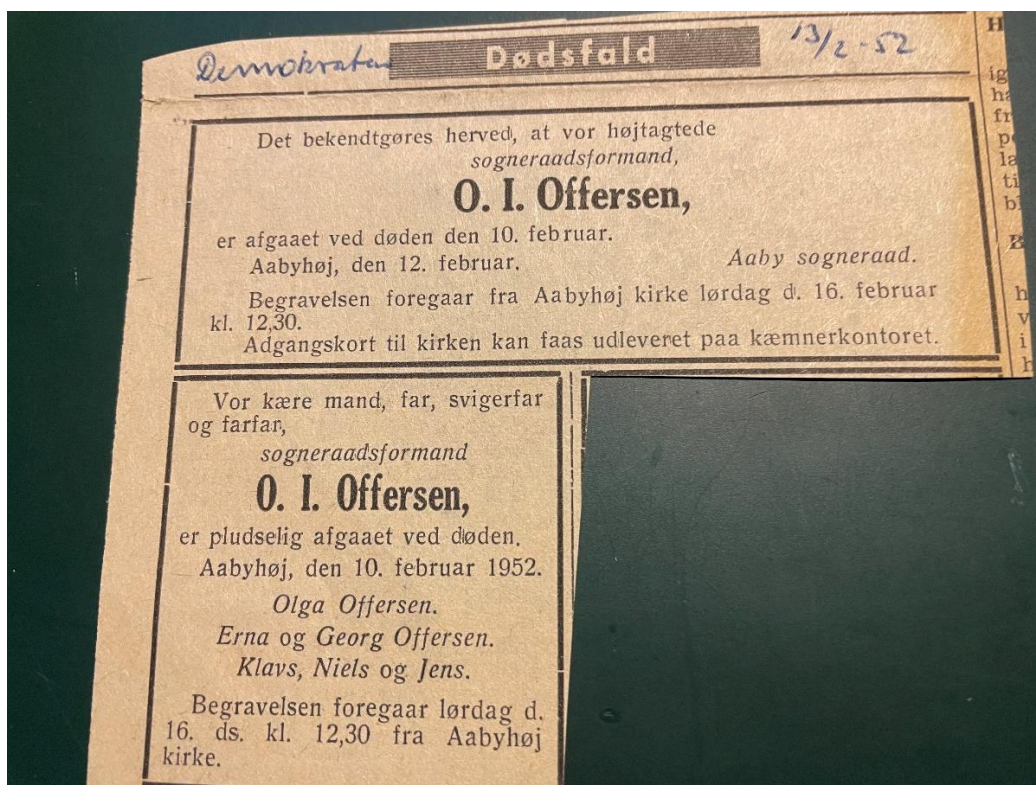
Ved Offersens 25-års jubilæum i 1950 fik han kongens fortjeneste medalje og blev portrætteret med et billede, som i dag hænger i Arkivet sammen med en række andre portrætter. Gå ind og se dem en torsdag eftermiddag, når arkivet er åbent.

Vi kan dårligt gennemgå Offersens meritter uden at nævne hans løjtnant - eller wingman på nydansk - Chr. A. Olsen. Han kom i sognerådet i 1925, da Offersen blev sognerådsformand, og blev der til 1966 – altså i alt 41 år de sidste 14 som Offersens efterfølger. Der er også et maleri af Chr. A. Olsen i Arkivet.

Søndag morgen den 10 februar 1952 døde Offersen pludseligt efter en hjerneblødning. Han var aktiv til det sidste. I både amts- og sognerådet havde han deltaget i møder dagen før, og der var tilsyneladende ingen problemer med helbredet.

Straks budskabet bredte sig, gik flaget på halv på administrationsbygningen og i løbet af dagen i det meste af Aabyhøj.

Begravelsen blev noget af et tilløbsstykke, hvor det var nødvendigt med adgangsbilletter i kirken til de nærmeste og øvrigheden. Ifølge avisen var der ca. 500 kranse og buketter. Offersen blev begravet på Aabyhøj kirkegård.

Fra Demokraten 17. februar 1952.

O. I. Offersens gravsted på Åbyhøj kirkegård.

Citater

I det følgende gengives citater af eller om Offersen.

Guldkorn

261119 (19 november 1926): Under en debat i sognerådet udtaler Offersen, at mindretallet ingen medbestemmelsesret har.

360519: I et møde i amtsrådet vækker Offersen munterhed med ordene: "Jeg kan kun gå med til Andragendet, fordi jeg er temmelig sikker på, at det ikke vil blive imødekommet i ministeriet."

370831: I forbindelse med et forslag om licitation i forbindelse med stenslagning udtaler Offersen i amtsrådet, at det er forkasteligt, at folk af nød og elendighed er villige til at slå sten for under 4 kr. per kubikmeter. (4 kr. i 1936 ~ 140 kr. i 2020)

380201: I forbindelse med to hundestutteriers ansøgning om undtagelse for hundeskatt siger Offersen: "Vi er jo ikke ... og jeg for min del navnlig ikke ... tilhængere af hunde, så hvorfor være med til at fremelske folks mærkelige mani for at holde hunde i byerne".

Sparsommelighed

250925: Nægter at betale regning fra Aarhus Brandvæsen medmindre brandfogeden havde rekvireret dem. Kunne ikke passe, at Aaby Kommune skulle betale, fordi Per og Poul alarmerede brandvæsenet.!!!

261214: Offersen kritiserer umotiverede opringninger fra privatpersoner i landkommunerne omkring Aarhus til Aarhus Brandvæsen.

280214: Offersen kritiserer, at praktiserende læger kan indlægge patienter på kuranstalter for amtets regning.

290906: I en ophedet diskussion om placering af gadebelysning henstiller Offersen, at man følger den hidtidige praksis med kun at ophænge lygter på anlagte veje.

511016: Man må ikke prale, men være stolte over at skatterestancen kun er kr. 13.161 af forventede skatter på 1.408.000 altså under 1\%.

Spiritusbevillinger

211130: På Aabyhøj Forsamlingsbygningens generalforsamling tager Offersen skarp afstand fra ansøgning om spiritusbevilling og oprettelse af Biografteater.

220603: Offersen oplyser, at der køres for stærkt og er for megen trafik på Aabyvej og vil have betjenten til at gribe ind. Taler desuden imod spiritusbevilling til en restauratør.

220616: Offersen mener ikke, at det er rigtigt, at en legetøjsforretning får lov til at sælge øl.

280403: Aabyhøj Forsamlingsbygning havde ansøgt om "indskrænket Bevilling til Udskænkning af stærke Drikke". Offersen fremlagde ansøgningen, som var anbefalet af diverse foreninger. Offersen mente ikke, at der var brug for sådan bevilling, som han mente var i strid med forudsætningerne for opførelsen af forsamlingshuset. Forslaget blev dog vedtaget ved en afstemning, der sprængte partirammerne.

330407: Offersen finder det rimeligt, at kolonialhandlere må sælge stærke drikke, men at ølbevillinger ikke hører hjemme i mælkeudsalg.

Boligpolitik

380405: Sognerådet behandlede en ansøgning om dispensation fra byggevedtægten, så der kunne bygges en treetagers beboelsesejendom på Chr. Winthersvej. Ved sidste møde var der stemning for ikke at give dispensationen, da man ikke - som Offersen udtrykte det - ønskede at støtte spekulationsbyggeri og berøve Aabyhøj sit præg som villaby. Ved dette møde blev dispensationen dog givet.

Sagt om Offersen

520212: Gav sit liv til kommunen. Gennem flere år sagde man at borgerne i Aabyhøj havde 3 politiske muligheder, når der skulle stemmes, nemlig Socialdemokratisk, Borgerligt eller på Offersen.

520328: Det nye alderdomshjem bliver for dyrt. Harald Jensen de borgerlige udtaler, at sognerådet mangler Offersens to store egenskaber, hans aldrig svigtende økonomiske sans og hans evne til at stille sig over politiske hensyn.

Aaby kommune satte sig imod, at Aarhus kommune opkaldte en vej efter Offersen i kvarteret omkring Amtssygehuset – en sådan vej skulle ligge i Aabyhøj. Den kom i 1968, da den del af Kr. Kolds Vej, der ligger syd for Frichsvej, blev omdøbt til O. I. Offersens Vej.

Stenen i Parken blev placeret allerede i 1925 og blev på initiativ af arbejderbevægelsen i Aabyhøj til mindesten for Offersen. Næste gang I går forbi stenen i Parken, må I sende Offersen en kærlig hilsen.

Tak.